

Intern beraad

Factsheet Raadsbesluit tijdelijke afwijking besluitvormingsregels Raad t/m 15 januari 2021 ivm uitbraak covid-19 virus

COVID-19 heeft ook gevolgen voor de Brusselse vergaderagenda en besluitvormingsprocessen. Veel reguliere Raden worden afgelast en voor de Raden waar de crisis gevolgen heeft voor de respectievelijke beleidsterreinen worden videoconferenties ingelast.

Nederlandse inzet is dat ondanks de uitdagingen die COVID-19 oproept, de EU besluitvorming goed voorbereid en ordentelijk verloopt. De besluitvorming dient zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reguliere en bestaande processen alsook de procedureregels van de Raad (Reglement van Orde van de Raad, hierna: RvO Raad).

Gebleken is niettemin dat het noodzakelijk is, gelet op het feit dat er voor de komende tijd minder fysieke Raden zullen plaatsvinden in Brussel en Luxemburg, een aantal tijdelijke aanpassingen door te voeren die effect hebben op het besluitvormingsproces van de Raad.

Het besluit tot tijdelijke afwijking is sinds 23 maart van kracht en is door de Raad verlengd tot en met 15 januari (na een eerdere verlenging tot en met 23 mei, 10 juli, 10 september en 10 november), verdere verlenging is onder voorwaarden mogelijk.

Werkmethoden

De maatregelen komen praktisch op het volgende neer:

- Er zullen weinig *fysieke* en dus *formele* Raadsvergaderingen plaatsvinden in Brussel of Luxemburg tot en met 15 januari 2021.
- VTC's (Video Teleconference) op ministerieel niveau zullen veelal plaatsvinden ter vervanging van fysieke (formele) Raden, deze zijn informeel. Eventuele besluiten voortvloeiend uit de VTC's worden genomen via de schriftelijke procedure (zie hieronder).
- Het voorzitterschap agendeert de VTC's, met ondersteuning van het Raadssecretariaat (RS).
- Voorbereiding en opvolging van VTC door Coreper via reguliere procedure van instructieverlening.
- PV+1 in principe aanwezig op locatie in geval van VTC, dit ten behoeve van afstemming en verslaglegging.
- Tijdig vooroverleg tussen PV EU – Departement (Den Haag) voor VTC's is noodzakelijk voor goede voorbereiding en opvolging.
- Technische gegevens voor inbellen (denk aan aanmeldgegevens, belinstructies, tijdstip waarop de videoroom opengaat) zijn bij uitnodiging gevoegd en worden door PV verspreid. PV informeert het VZS wie namens Nederland aanwezig is in de zaal.

Besluitvorming

De maatregelen hebben de volgende gevolgen voor de besluitvorming:

- Alle rechtshandelingen van de Raad tot en met 15 januari 2021 worden bij ontbreken van fysieke/formele Raden vastgesteld via de schriftelijke procedure, zoals voorzien in het RvO van de Raad. Het onderscheid tussen A-punten en B-punten komt hier tijdelijk mee te vervallen.

Intern beraad

- Voorts kan Coreper of de Raad, gelet op de uitzonderlijke omstandigheden die COVID-19 met zich meebrengt, per geval besluiten om de schriftelijke procedure te gebruiken voor de vaststelling van a-typische handelingen zoals Raadsconclusies door de Raad.
- De procedure voor schriftelijke besluitvorming is gewijzigd, want uitgangspunt voor toepassing daarvan, unanimiteit, is komen te vervallen. In plaats daarvan kan Coreper, via de stemregel die ook van toepassing is voor de vaststelling van de handeling door de Raad, besluiten tot toepassing van de schriftelijke procedure. Afhankelijk van de situatie kan dat dus met gewone meerderheid, QMV, unanimiteit of consensus zijn. In de meeste gevallen zal dit neerkomen op een versoepeling van de procedure voor het gebruik van de schriftelijke procedure.
- NB: indien de vereiste meerderheid voor het starten van de schriftelijke procedure niet aanwezig is in Coreper, dan kan de schriftelijke procedure niet gestart worden. Dit betekent dat de betreffende handeling dan niet door de Raad kan worden vastgesteld.
- Indien Coreper tijdens een vergadering besluit tot gebruikmaking van de schriftelijke procedure, stuurt het Raadssecretariaat na afloop van die vergadering (dit gebeurt doorgaans na enkele dagen, maar soms duurt het weken) een e-mail naar de lidstaten met een termijn waarbinnen zij antwoord dienen te geven op de vraag of zij instemmen met de aanneming van de betrokken handeling (dan wel of zij hier bezwaar tegen maken of zich van stemming onthouden).
- De antwoorden moeten vanzelfsprekend schriftelijk worden verstrekt (e-mail volstaat). De handeling wordt vastgesteld, zodra een toereikend aantal positieve antwoorden is ontvangen, overeenkomstig de stemregel die van toepassing is voor de vaststelling van de handeling (gewone meerderheid/QMV/unanimiteit/consensus).
- Conform de overwegingen bij het Raadsbesluit dient het gebruik van de schriftelijke procedure (als alternatief voor de vaststelling van handelingen tijdens een fysieke Raad) vooraf te worden gegaan door een goede voorbereiding in Coreper.
- Waar mogelijk dient de betreffende handeling vooraf op politiek niveau door Ministers te worden besproken, bijvoorbeeld via een informele videoconferentie, teneinde maximaal mogelijke nationale coördinatie, publieke transparantie en betrokkenheid van nationale parlementen overeenkomstig de nationale praktijken van lidstaten te verzekeren.

Nationaal

Ook hier geldt het uitgangspunt dat, zij het met een kleine aanpassing, de interdepartementale afstemming t.b.v. de Nederlandse inbreng in de VTC's van Raden zo normaal mogelijk en volgens de bestaande procedures verloopt.

- De instructies voor de VTC's van de Raden worden op de reguliere wijze voorbereid door het penvoerend ministerie en in geval van gezamenlijke VTC de betrokken ministeries.
- Hierbij blijven t.a.v. het informeren van de Kamer de reguliere afspraken rond de EU-informatievoorziening van toepassing (GA's en verslagen, plus opnemen schriftelijke procedures). In de informatievoorziening aan de Kamer dient helder uiteengezet te worden hoe besluitvorming door de Raad plaatsvindt in het geval van een informele VTC (ter vervanging van een formele Raad) door in de GA aan te geven wat de leden van de Raad

Intern beraad

bespreken (bijv. 'gedachtewisseling ten behoeve van besluitvorming') en dat besluitvorming via schriftelijke procedure Coreper gebeurt.

- Voorbereiding en opvolging van de VTC's geschiedt in de regel door Coreper. Hiervoor is het reguliere interdepartementale instructieproces via de PV-i van toepassing.
- Voor de informele VTC's ter vervanging van fysieke formele vergaderingen van de Raad worden wat betreft de Haagse voorbereiding en deelname dezelfde afspraken gehanteerd als die gehanteerd worden bij fysieke formele Raadsvergaderingen.
- Voor de informele VTC's ter vervanging van fysieke informele vergaderingen van de Raad (die Voorzitterschappen normaliter in het eigen land organiseren) worden wat betreft de Haagse voorbereiding en deelname dezelfde afspraken gehanteerd als die gehanteerd worden bij fysieke informele Raadsvergaderingen. Dit houdt in dat voorbereiding door de vakministeries in Den Haag wordt gedaan evenals vertegenwoordiging bij afwezigheid van minister/staatssecretaris.
- De instructies voor de VTC's van Raden worden, zoals gebruikelijk, interdepartementaal afgestemd via de CoCo. In de CoCo-stukjes dient helder te worden aangegeven waar de agendering op ziet en dat - waar Raadsconclusies aan de orde zijn - deze i.v.m. het informele karakter van de Raad door Coreper zullen worden vastgesteld via schriftelijke procedure. Belangrijk verschil is dat er geen CoCo-conclusies worden opgenomen voor VTC's van Raden i.v.m. het informele karakter (zoals er ook geen CoCo-conclusies worden opgenomen voor fysieke informele Raden).
- Openbare beraadslagingen van de Raad, zoals geregeld in art 5 RvO Raad, vinden in deze speciale omstandigheden niet plaats. Wel zijn delen van de informele VTC's waarover wetgevende handelingen wordt gesproken live te volgen en terug te kijken. Conform de toezegging van de Minister van Buitenlandse Zaken dd 4/5/20 heeft het kabinet de Kamer geïnformeerd hoe transparantie in tijden van Corona besluitvorming te verbeteren. Zie [Kamerbrief](#).
- In de wekelijkse CRPI en II uitzetmails in het PV-i netwerk wordt departementen gevraagd om de schriftelijke procedures op de CRP agenda na te gaan. Eventueel bezwaar m.b.t. het gebruik of de inhoud van de schriftelijke procedures op de agenda moeten dan voor een bepaalde deadline worden aangegeven.

Collega's bij departementen kunnen bij vragen of onduidelijkheden contact opnemen met 5.1.2e

5.1.2e (5.1.2e @minbuza.nl).